

Ingezonden stuk Parool
Auteurs: Albert Korper, Margot Berkmans Esther Jansen, Flip Kromhout
Aantal woorden: 396

Zaterdag werd in deze krant gesteld dat het bouwen van windturbines op zee duizenden banen kan opleveren. Dat lijkt mooi, maar schetst een veel te rooskleurig beeld. Door de milieuproblematiek en de recente vliegcrash in Oekraïne weten we dat het wenselijk is onze afhankelijkheid van fossiele - en Russische energie te verminderen. We moeten echter wel naar feiten blijven kijken.

Het betreffende artikel behandelde het plan van de overheid om in 2023 16% van de totale energie duurzaam op te wekken. Hiertoe overweegt het kabinet ook om pal voor de kust enorme windmolenparken te bouwen. Gesteld werd dat windenergie voor de kust duizenden banen kan opleveren. In technische termen: 0,4 tot 1 Fte per Megawatt (een factor 2,5 laat al zien dat dit onnauwkeurig moet zijn).

Op zijn website schetst Eneco echter het volgende, heel andere beeld: ‘‘Benodigde medewerkers: Tijdens de piekperiode in de bouw zijn er circa 300 medewerkers aan het werk. In de operationele fase zijn er ongeveer 40 medewerkers nodig (inclusief aannemers)’. Het betreft hier het in aanbouw zijnde veld Luchterduinen, dat 129 Mw moet leveren. Door gerekend op de plannen tot 2023, 4500 MW op zee, zullen tijdens de bouw dus maximaal 10.500 arbeidsjaren gecreëerd worden. Deze verdwijnen na 2023. Daarom is het overigens beter te spreken van arbeidsjaren in plaats van arbeidsplaatsen. Na de bouw resteren 1.400 arbeidsplaatsen. De belofte van 15.000 banen door windenergie op zee lijkt dus sterk overdreven.

In het artikel wordt vooral gekeken naar arbeidsplaatsen door onderhoudswerk aan de molens en de infrastructuur, de 1.400 banen uit onze berekening. Wil men iets zeggen over het totale aantal verwachte banen dan moeten ook andere feiten – zoals lokale kosten en bouwrisico’s – worden betrokken. Uit door het ministerie van Infrastructuur en Milieu gedaan onderzoek blijkt dat een vijfde van de toeristen wegblijft uit Zandvoort, Noordwijk, Katwijk en andere kustdorpen, bij uitzicht op windmolens vlak voor de kust. Er dreigt dus een verlies van tientallen miljoenen per jaar, met faillissementen van horecabedrijven en grote werkloosheid tot gevolg. Het is maar de vraag of dat opweegt tegen die 1.400 banen. Wat er aan onderhoudsbanen bijkomt gaat er bij de kustgemeenten die historisch en economisch sterk verbonden zijn met het toerisme ruim weer af.

Daarnaast worden tal van bekende risico’s vergeten die verbonden zijn aan windmolens dichtbij de kust. Denk bijvoorbeeld aan effecten op de kustverdediging, nadeelcompensatie voor ondernemers en vooral bezwaarprocedures, de vertraging en de hieruit voortvloeiende kosten. Nóg bedenkelijker is dat men evenmin rekening houdt met wat men *niet* weet. Het betreft hier projecten van niet eerder vertoonde omvang. De effecten op bijvoorbeeld kustveiligheid, toerisme en kwetsbare ecosystemen zijn daarom grotendeels onbekend. Een megaproject met veel ‘open eindjes’ en onomkeerbare gevolgen kent slechts één zekerheid: het gaat meer kosten dan nu wordt begroot.

Wanneer Nederland werkelijk haast wil maken met herwinbare energie en minder afhankelijk zijn van Rusland, dan is de beste optie de reeds toegewezen gebieden Borssele en IJmuiden Ver te ontwikkelen. In deze gebieden kunnen alle molens die tot (na) 2023 nodig zijn geplaatst worden. Snel, grootschalig, kostenbesparend, en een 9% betere windopbrengst. Bovendien levert dit werkgelegenheid op die niet ten koste gaat van de kustgemeenten. Daarmee wordt duurzaam ook sociaal.